

STATKRAFT ENERGI AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 08.09.2021
Vår ref.: 202110302-4
Arkiv: 311
Deres dato: 04.06.2021
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bård Andreas Selstad Ottesen
22959528 7 baso@nve.no

NVEs vurdering av Statkraft Energi AS sine planer om habitattiltak i Suldalslågen i Rogaland

NVE viser til henvendelse av 28.05.2021 der dere ber om NVEs vurdering av om de foreslåtte tiltakene krever ytterligere behandling etter bestemmelser i vannressursloven.

Omtale av plan for tiltaket

Etter reguleringen av Suldalslågen har det blitt registrert en økt begroing og sedimentering på elvebunnen. Den økte begroingen, og særlig områder med teppedannende levermose, har i kombinasjon med økt sedimentering vært utpekt som en mulig årsak til redusert habitatkvalitet for lakseproduksjon i vassdraget. Dette skyldes blant annet at begroing og finsediment bidrar til å tette igjen hulrom mellom steinene i elvebunnen, og dermed dårligere skjulforhold for ungfisk av laks og aure. Dette var blant annet bakgrunnen for å inkludere såkalte «spyleflommer» i manøvreringsreglementet for Suldalslågen. En rekke observasjoner og undersøkelser tilsier at begroingssituasjonene fortsatt er omfattende også etter innføring av spyleflommer. Dette gjelder særlig på deler av elveleiet som er kontinuerlig vanndekket, også ved minstevannføring om vinteren. I 2016 og 2017 gjennomførte Foldvik & Pettersen en kartlegging av habitat og skjulforhold i Suldalslågen etter den såkalte «miljødesignmetoden». Analysen tilsier at skjulforhold for eldre ungfisk sannsynligvis er den største habitatflaskehalsen for lakseproduksjonen i vassdraget, og at begroing av levermose samt avsetning av finsediment synes å være den viktigste faktoren som begrenser skjultilgangen til ungfisk. Videre foreslår Foldvik & Pettersen at habitatforholdene kan utbedres gjennom mekanisk rensing av elvebunnen, samt utlegging av steingrupper.

Statkraft fulgte opp dette ved å engasjere NORCE-LFI til å planlegge et pilotprosjekt for å prøve ut aktuelle tiltak på mindre prøvelokaliteter i ulike deler av vassdraget. Pilotprosjektet var ment å skulle gi viktig erfaringsgrunnlag for metodevalg for tiltak, samt eventuelle uønskede bieffekter av tiltak.

Basert på en tiltaksplan fra NORCE-LFI ble pilotprosjektet gjennomført 9.-10. oktober 2019. Basert på resultatene og evalueringen av pilotprosjektet anbefaler NORCE en storskala ripping av Suldalslågen som tiltak for å øke skjultilgang og ungfiskproduksjon for laks og sjøaure. Der det ikke er egnet for ripping anbefales det utlegging av stein og steingrupper for å øke skjultilgangen.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR



NVEs vurdering

Suldalslågen har status som nasjonalt laksevassdrag og Statsforvalteren vurderer tiltaket etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Statsforvalterens behandling av søknaden etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag har som formål å sikre hensyn til anadrom fisk og biologisk mangfold som allmenn interesse, samt vurdere tiltakene i forhold til prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12.

NVE skal på bakgrunn av opplysningene i søknaden vurdere om tiltaket kan være til nevneverdig skade eller ulempe for noen andre allmenne interesser i vassdraget.

Statsforvalteren i Rogaland ga den 24.06.2021 tillatelse med vilkår til Statkraft Energi AS til omsøkte habitattiltak i Suldalslågen med rensing av elvebunn ved ripping/harving og utlegging av steingrupper for å øke skjul tilgang for ungfisk. Tiltakene kan gjennomføres innenfor i perioden 01.07 – 30.10 i 2021 og innenfor perioden 01.07 – 30.09 i årene 2022-2024. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, jf. lov om lakse- og innlandsfisk. Tillatelsen gjelder for 2021 - 2024.

Harving/ripping kan utføres ved bruk av gravemaskin og grabb/«teleripper». Teknikken går ut på å trekke grabben/riper gjennom elvebunnen, løfte og legge tilbake substratet, og slik skylle og rense substratet på stedet. Finsedimenter driver bort med vannstrømmen. Resultatet er at et renere, løst substrat blir liggende igjen, med hulrom for fisk og bunndyr. Hensikten med bruk av harving og ripping er at man etterligner sedimentdynamikken og rensing som skjer ved naturlige flommer. Målet er å løse opp i bunns substratet på elvebunnen slik at en gjenskaper hulrom mellom steiner, samtidig som begroing og finsedimenter rives løs og forflyttes nedstrøms. Dette vil gi ungfisk tilgang til skjul innimellom steiner på elvebunnen, og stedvis kan det også bidra til at gyteforholdene forbedres. Tiltaket innebærer med andre ord ikke noen flytting av grovmasser på elvebunnen, og hensikten er at dybde- og strømforhold skal opprettholdes i så stor grad som mulig før tiltaket.

I nedre del av elven er bunns substratet dominert av sand og grus med innslag av noe leire og derfor lite egnet for ripping. Skal det økes skjul i denne strekningen anbefaler NORCE utlegging av steingrupper. Det er anbefalt at utleggingen prosjekteres og følges opp med fiskeøkolog.

NVE vurderer at tiltaket som skissert ikke vil påvirke flom- og erosjonsforhold i vassdraget. NVE kan heller ikke se at tiltaket vil være til større ulempe for friluftsliv eller andre allmenne interesser tilknyttet elvestrekningen.

NVE vurderer planene slik de er fremlagt til ikke å kreve noen ytterligere behandling etter bestemmelsene i vannressursloven.

NVEs veiledning

Vannressursloven har flere alminnelige regler om vassdrag. Disse er gitt i vannressursloven kapittel 2, og gjelder for alle tiltak i vassdrag. NVE viser spesielt til aktsomhetsplikten i vannressursloven § 5 som pålegger at vassdragstiltak skal planlegges og gjennomføres slik at de er til minst mulig skade og ulempe for allmenne og private interesser.

Vi gjør oppmerksom på at dersom planen endres eller det viser seg at allmenne interesser kan bli berørt av tiltaket, kan dette utløse konsesjonsplikt jf. vannressursloven § 8. Planen bør i så tilfelle sendes NVE for vurdering. Ved utførte tiltak som er konsesjonspliktige etter vannressursloven vil NVE med hjemmel i vannressursloven § 59 vurdere pålegg om retting. Iverksetting av konsesjonspliktige tiltak uten nødvendig tillatelse er straffbart etter vannressursloven § 63.

Tiltakshaver er ansvarlig for eventuelle skader og ulemper for private interesser som følger av tiltaket.



Med hilsen

Gry Berg
seksjonssjef

Bård Andreas Selstad Ottesen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
STATSFORVALTAREN I ROGALAND